

© Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija. Šeit publicēto informāciju ārpus mājaslapas jebkādā veidā izmantot drīkst tikai ar tekstu autoru un JVLMA administrācijas rakstisku atļauju. Citējot tekstus, atsauce uz publicēšanas pirmavotu ir obligāta!

Baiba Santa Vanaga,

muzikoloģijas 4. semestra studējošā

Miera osta steidzīgā vakarā

Man vienmēr ir patīess gandarījums apmeklēt koncertus Rīgas Sv. Marijas Magdalēnas baznīcā – manās acīs tā ir kļuvusi par mazu, bet nozīmīgu senās mūzikas koncertdzīves centru, kurš aizpilda to mūzikas mīļotāju sirdis, kuriem tuvi tieši tie skaņu raksti, kas radīti līdz XVIII gadsimtam. Arī vakar, 4.jūnijā, darba dienas vakaram neparasti bagātīgi apmeklēts bija senās mūzikas dziedoņa Anša Bētiņa solokonzerts *Viaggio dell'anima* jeb *Dvēseles ceļojums*, kurā viņš un citi baroka mūzikas lietpratēji klausītājiem dāvāja dvēseles piedzīvojumus un arī pārdzīvojumus vairāku gadsimtu tālā skatījumā.

Koncerta programma – daudzpusīga un kontrastējoša savās izteiksmēs, numuros pārstāvēti spilgtākie senās mūzikas centri – Francija, Itālija un Vācija. Jāuzteic dažas īpaši interesantas un, manuprāt, kopumā veiksmīgas interpretācijas, piemēram, slavenais itāļu komponista Klaudio Monteverdi madrigāls *Altri canti d'Amor (Lai skan citas dziesmas par Amoru..)* no viņa Astotās madrigālu grāmatas, kas šajā koncertā izpildīts trīs balsīgi un ar instrumentālo pavadījumu (oriģināli sešbalsīgs ar instrumentālo pavadījumu). Radoši veiksmīgs risinājums atrasts arī koncerta atklāšanas skaņdarbam – Tino Arbo (*Thoinot Arbeau*) pavanai *Belle qui tiens ma vie* jeb *Skaistā, kas turi mani dzīvu* – sākotnēji solistam *a capella*, pēc tam pāraugot vokālajā ansablī un noslēgumā pievienojoties instrumentālajam sastāvam. Arī akustikas jautājums šeit, apzināti vai neapzināti, atrisināts visveiksmīgāk – vokālās balsis vislabāk skan un ir balansā ar instrumentiem, atrodoties skatītājiem aiz muguras – esot tur, kur atrodas ērģeles. Visu turpmāko koncertu, kad dziedātāji atradās skatītājiem pretī, šķita, ka viņu balsis līdz galam neizpilda telpu. Jāatzīst, es jau vairākkārt esmu prātojusi, ka Sv. Marijas Magdalēnas baznīcas telpas ir akustiski īpaši labvēlīgas instrumentālistiem, taču ne tik ļoti – dziedoņiem.

Uzskatu, ka vadīt savu stundu ilgo solokonzertu, ir drosmīgs lēmums un, iespējams, es šādu izaicinājumu izvēlētos nepieņemt, jo tas varētu izvērsties tik nogurdinoši, ka traucētu izpildījuma kvalitāti, taču šī koncerta gadījumā tas rezultējās ar plūstošām pārejām numuros un vienotu, harmonisku koncerta noskaņu. Un, manuprāt, tas ir tas, ko mēs visi meklējām un arī atradām – nelielu mieru darba dienas vakarā.

2019. gada jūnijs

Anna Marta Burve,

muzikoloģijas 4. semestra studējošā

Aristokrāti svelmē

21. maija vakarā **VEF Kultūras pils kamerzālē** bija sapulcējušies dažāda vecuma saksofona draugi. Orķestra *Sinfonia Concertante* skanējumā un diriģenta Jāņa Stafecka vadībā cikla *Meistari un mācekļi* ietvaros noritēja koncerts *Artis sakso'fon Sīmanis*. Domājams, ka šīs recenzijas lasītājs jau noprot, ka profesora Andra Vecumnieka izdomātais koncerta nosaukums aristokrātiski koķetē ar Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesora un saksofona klases vadītāja Arta Sīmaņa vārdu. Tieši tā – šī bija jau otrā reize, kad cikla ietvaros notiek profesora Arta Sīmaņa un viņa saksofona klases studentu koncerts. Pirmā reize datējama tālajā 2008. gadā, kad Arta Sīmaņa mācekļi bija tie mūziķi, kuri nu jau paši ir meistari: Oskars Petrauskis, Arvīds Kazlauskis, Vita Stiģe un citi. Vienpadsmit gadus vēlāk kārta jauniem. Vēsture atkārtojas.

Divdaļīgā koncertprogramma vienmērīgās proporcijās sadalīja ārzemju saksofona mūzikas zelta repertuāru un latviešu komponistu opusu pirmatskaņojumus. To gan ievadīja ne-saksofona mūzika. Franču daiļo mākslu aristokrāta Pola Dikā dziesmu balsij un klavierēm *Čigānietei (Vocalise-étude alla gitana)* Marinas Vidmontes pārlikumā altsaksofonam un stīgu orķestrim atskaņoja pats meistars. Artis Sīmanis ar savu izjusto un aizrautīgo spēli parādīja, ka, neskatoties uz neskaitāmajiem pedagoģiskajiem pienākumiem, vēlprojām ik dienu spēj atrast laiku arī aktīvai muzicēšanai. Pirmās daļas turpinājumā dzirdējām divas daļas no Lāša-Erika Lāšona Koncerta altsaksofonam un stīgu orķestrim op. 14 nedaudz atturīgajā Rūdolfa Pētera Rubeņa interpretācijā, savukārt Ežēna Bocas Ekspromtā un dejā (*Impromptu Et Danse*) Marinas Vidmontes pārlikumā soliste Baiba Tilhena parādīja, cik virtuozī iespējams pārvaldīt tik sākotnēji šķietami neveiklu instrumentu kā baritonsaksofons. Pavisam maldīgs iespaids un patīkams jaunatklājums. Pirmās daļas noslēgums aizzibēja īstenā amerikāņu skrējiena estētikas zīmē – Karletona Meisija *HEAT* Rīgas Saksofonu kvarteta ieskaņojumā.

Koncerta otrā daļa mainīja ģeogrāfiskās koordinātas un piedāvāja četrus latviešu komponistu mūzikas pirmatskaņojumus. Šeit īpaši jāuzteic Arta Sīmaņa vēlme popularizēt tieši Latvijas saksofona mūziku, reizē arī pieminot nepelnīti aizmirstus

opusus. Šāds piemērs bija Paula Dambja *Blaumanis brauc uz Brakiem 1908. gada Ziemassvētkos* altsaksofonam un stīgu orķestrim ar klavierēm. Tā oriģināls altsaksofonam un stīgu sekstetam tapis jau 2012. gadā, taču jauna redakcija savu pašreizējo veidolu ieguva tikai nesen un veltīta Artim Sīmanim. Pirmatskaņotāja godu Artis atņēma sev un uzticēja Aigaram Raumanim, kura spilgtā tēlu vizualizācija kombinācijā ar nevainojamu tehniku šoreiz nostrādāja žilbinoši un ir uzskatāma par programmas veiksmīgāko priekšnesumu. Edgara Mākena *Espressivo* diviem altsaksofoniem atšķīra jaunu un vēl neizzinātu lapu komponista līdz šim jau iepazītajā rokrakstā. Margaritas Veikšānes un Ievas Vizmas Romanovskas duets izcili attaisnoja opusa nosaukumu caur ekspresivitātes lādiņu, ko turklāt vēl pasvītroja abu mūziķu tērpu izvēle - spilgti sarkanas kleitas. Mazāk spilgts bija koncerta noslēgums. Jāņa Mediņa Dainu nr. 14 Mibemolmažorā Anetes Ašmanes pārlikumā soprāna saksofonam un stīgu orķestrim varētu uzskatīt kā saldenu nodevu ar mērķi izpatikt visām paaudzēm un dažādām gaumēm, kas, protams, teicami nostrādāja, bet jaunus atklājumus nepiedāvāja. Savukārt koncerta fināla paredzētā *tutti* kulminācija izpalika – Alvila Altmaņa *Aspectus* diviem saksofonu kvartetiem un stīgu orķestrim, kas uz skatuves pulcēja visus šī vakara koncertā iesaistītos, šķita blāvs un recenzijas autorei līdz galam neizprasts. Eklektiskā mūzikas valoda un saraustītā formveide nepavisam nenoturēja klausītāju uzmanību. Zālē, publikas rindās, bija jaušama zināma dīdīšanās.

Augstā māksla it kā nepieprasa sadzīviskus prātojumus, bet bez tiem koncerts neiztika. Diemžēl. Tuvojošās vasaras svelme VEF Kultūras pils Kamerzāles ventilācijas sistēmai noteikti par labu nenāca, un aktualizējās jautājums par atjaunotās kultūras vietas piemērotību vasaras koncertu organizēšanai. Atliek apsveikt varoņus – mūziķus, kas ne īpaši cilvēcīgos apstākļos spēja ar vienlīdz milzīgu atdevi klausītājiem dāvāt ikkatru no programmas opusiem.

2019. gada maijs

Laura Švānberga,

muzikoloģijas 4. semestra studējošā

Nepazeminot kritērijus paplašināt auditoriju

Latvijas Nacionālā Opera un Balets, īsi pirms jauno iestudējumu pirmizrādēm, aicināja klausītājus uz izglītojošu un izzinošu ciklu *Sarunas pirms pirmizrādēm*. Šoreiz uzmanības centrā divi baleta viencēlieni – *Hamlets* (horeogrāfs Antons Freimans, mūzika – Sergejs Rahmaninovs un Linda Leimane), un *(Ne) stāsti man pasakas* (horeogrāfe Elza Leimane, mūzika Jānis Šipkēvics, Matīss Čudars un Kaspars Kurdeko).

Šāda koncepta pasākumi Latvijā ir labi aprobēti – gan kā *koncertlekcijas*, gan kā *Pirmskoncertu sarunas*, gan kā *Post factum*, lielākoties ar mērķi piesaistīt auditoriju, to izglītot un radīt interesi par aktuālajām mūzikas dzīves norisēm. Uz *Sarunām pirms pirmizrādēm*, devos pirmo reizi, taču ar noteiktām ekpektācijām, kuras radušās apmeklējot iepriekšminētos līdzīgos koncepta pasākumus. Jāsecina, ka šis ir laika un satura ziņā piesātinātākais un izvērstākais pasākums, kas pusotras stundas garumā ietver tīzerus jeb kacekļus no gaidāmajām izrādēm, Mikus Čežes vēsturiski salīdzinošu un aprakstošu lekciju un sarunas ar radošajām komandām (horeogrāfiem un mūziķiem). Ļoti veiksmīgs un daudzpusīgs koncepts, taču dažas nepilnības, kuras varētu pārdomāt – pirmkārt, apzināt šo pirmizrāžu, līdz ar to arī sarunu, potenciālo auditoriju. Tā kā abu baletu radošās komandas ir jauni, laikmetīgi domājoši cilvēki, kas izaicina priekšstatus par to kādam jābūt baletam un tā mūzikai, varētu domāt, ka mērķis ir piesaistīt jaunāko paaudzi. Taču ar nožēlu jāsaka, ka *Sarunas pirms pirmizrādēm* apmeklētāju vidējais vecums varēja būt ap 50 gadi un sēdvietu rindas pustukšas. Ļoti intelektuālai un pieredzes bagātai publikai arī paredzēta bija lekcijas daļa, kura gan ārkārtīgi interesanta un interaktīva, taču, monotonā teksta lasīšanas stila dēļ, grūti uztverama. Mūsdienų publikās uzstāšanās standarti ir mainījušies un vitāli svarīgs ir kļuvis darbs ar publiku. Pietrūka arī cilvēcisks atgādinājums par vispārējo *Hamleta* un *Krāsaino pasaku* sižetisko līniju un tēliem, kas ļautu jau no paša sākuma pilnvērtīgi sekot līdzī.

Sarunu daļas vadītājas, muzikoloģes, Ingas Vasiļjevas, uzdotie jautājumi “kā un kāpēc radās baleta iecere” un “kāda bija horeogrāfa – komponista sadarbība” lika saprast, ka

biežāk taču operā uzved baletu un operu interpretācijas, retāk latviešu komponistu jaundarbus. Un atkal, šī bija lieliska izdevība piesaistīt jaunu, ne patstāvīgo operas nama apmeklētāju pulku, lai jauno baletu kontekstā runātu par to kā vispār top baleti mūsdienās, kādas ir idejas un iespējas – vai komponists dzīvo līdz baleta horeogrāfijai un tapšanai līdz pat pirmizrādei, vai arī komponists nodod gatavu partitūru un horeogrāfiju bauda pirmizrādē, vai arī simfonisko orķestri aizstāj populāri mūziķi, kuru priekšnesumā ārkārtīgi liela nozīme improvizācijai...

Sarunas noteikti radīja vēlmi noskatīties jaunus baletus un, manuprāt, tā ir lieliska platforma, kā LNOB varētu veikt sabiedrības izglītošanas funkciju un piesaistīt cilvēkus, kas labprāt apmeklētu operu, bet kuriem nepieciešams neliels iedrošinājums vai kāds paskaidrojošs vārds. Veids, kā “nepatīk, jo nesaprotu” pārvērst par “patīk, jo saprotu”.

Nākošā pirmizrāde un sarunas operā jau pēc mēneša, kad skatāms būs pavisam citādāka rakstura darbs – Fransisa Pulenka opera *Karmelīšu dialogi*. Ar interesi gaidu kā tiks veidotas sarunas par šo operu, kura aptver sarežģītu vēsturisko periodu, reliģiskos rituālus un psiholoģiski sarežģītus cilvēka garīgos pārdzīvojumus.

2019. gada aprīlis

Laura Švānberga,

muzikoloģijas 4. semestra studējošā

Šostakoviča mūzika ziloņu stallī

Teātra trupas "Kvadrifons" izrāde "Zvēri ir nemierīgi",

pirmizrāde Rīgas Cirka ziloņu stallī 21. februārī

Teātra trupas *Kvadrifons* aicinājums uz jaunāko izrādi *Zvēri ir nemierīgi* izskan ārkārtīgi intriģējoši, visādā ziņā eksperimentāli – “mūzikas teātra izrāde Rīgas cirka ziloņu stallī ar Dmitrija Šostakoviča (1906-1975) stīgu kvartetiem”. Protams, šāds salikums nevar palikt nepamanīts, un, iedziļinoties izrādes aprakstā, atklājas, ka izrādes pamatā ir izcilā 20. gadsimta ģēnija Šostakoviča mūzika un viņa biogrāfijas interpretācija. Komponista dzīves lielākais pagrieziens, daiļrades lūzuma punkts saistās ar 1936. gadā Padomju Savienības centrālajā avīzē “Pravda” publicēto rakstu par operas *Mcenskas apriņķa lēdija Makbeta* iestudējumu Maskavas Lielajā teātrī. Tiek uzskatīts, ka šo iznīcinošo paskvilu (neganta, apvainojoša rakstura izdomājumu ar nolūku sakompromitēt kādu personu) bija rakstījis vai pasūtījis pats Staļins. Šis notikums ņemts kā pamats, lai atspoguļotu izrādes galveno domu – ko nozīmē būt jaunam un radošam sarežģītā laikmetā.

Izrāde no dažādiem aspektiem apspēlē mūsdienās aktuālu tēmu – cilvēks un vara. Pirmkārt, izvēloties Šostakoviča sadursmi ar pastāvošo ideoloģiju, otrkārt, liekot uzsvaru uz pašas izrādes telpas vēsturi – cirku, kurā cilvēks, nereti sadistiski, valdījis pār dzīvniekiem. Dramaturģiski izrāde rosina vilkt paralēles ar Staļina nosodīto operu – cilvēks, kas uzspiestas varas ietekmē piedzīvo sajūtu, ka dzīve ir tur ārā, nevis šajās četrās sienās. Savu dziļāko vēlmju vadīts cilvēks atļaujas pārkāpt robežas. Taču, kad “noziegums” atklāts – bēgt pa trepēm nevar, jo tur nāks pakaļ, lekt pa logu – sarežģīti. Nogalināt sevi? Operas galvenā varone Katerina Izmailova izlemj padoties pati un ļauj sevi apcietināt, arī Šostakovičs izlemj nebēgt, bet gan doties garīgā ieslodzījumā. Abi nonāk situācijā, kad “mīļākie” apmet kažoku uz otru pusi – Sergejs pavedina citu sievieti, bet glaimojošā prese un publika novēršas, kļūst par uzbrucējiem. Operas noslēgumā Katerina dara savai dzīvei galu, bet Šostakovičs? Lēni un mokoši mirst viņa jaunības ideāli un radošā brīvība.

Izrāde gan ir iespaidojusies no biogrāfiska notikuma, tomēr, kā paši izrādes veidotāji atzīst, tā nav iecerēta kā dokumentāla liecība, drīzāk kā poētisks domājums. Es uzskatu, ka šī ir netradicionāla pieeja kā atklāt kāda mākslinieka dzīvi – nenoslogot ar vēsturisku, biogrāfisku faktu uzskaitījumu, bet gan atklāt sajūtu, veidot fizisku un emocionālu izpratni par to kā šis mākslinieks ir izdzīvojis konkrētus notikumus, kā tas viņu ir mainījis un, Šostakoviča gadījumā, kā tas ietekmējis mūzikas radīšanas procesu. Mūsdienās ir viegli paziņot un likt cilvēkiem konstatēt faktus par kāda mākslinieka biogrāfiju un daiļradi, bet daudz grūtāk ir radīt izpratni un vēlmi iedziļināties. Šeit salīdzinājumam vēlos atgādināt divus kultūras dzīves nesenus notikumus, kuri iepazīstina un atklāj Šostakoviču Latvijas publikai – mūzikas teātra izrāde *Zvēri ir nemierīgi* (pirmizrāde 21.02.2019) un Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra izglītojošais koncerts *Simfoniskais hits ar Goran Goru. Šostakoviča koncerts klavierēm un trompetei* (24.01.2019). Būtiski atšķirīgais, protams, ir pati pieeja, kas izriet no atšķirīgajiem mākslas veidiem – teātra izrāde un koncerts. Tomēr abi notikumi īpaši akcentē iepriekšminēto ģēnija un varas sadursmi, apcer “formālismu mūzikā” un, katrs ar saviem izteiksmes līdzekļiem mēģina skaidrot mūzikā dzirdamo. Šoreiz *Simfoniskais hits ar Goran Goru* bija drīzāk informatīvs, arī stāstījums mazāk spilgts nekā citos šīs sērijas koncertos. Savukārt daudz uztveramāka Šostakoviča dzīves interpretācija bija izrādē, kas vairāk balstījās uz katra atsevišķā skatītāja-klausītāja individuālo līdzpārdzīvojumu.

Izrādes koncepcijas autors un dramaturgs Evarts Melnalksnis, precizējot izrādes žanrisko piederību – *mūzikas teātra izrāde* – uzsver mūzikas izšķirošo nozīmi.

Fragmentus no Šostakoviča 2., 3., 8., un 13. stīgu kvarteta izpildīja profesionāli mūziķi no Latvijā vadošajiem orķestriem – Madara Gaile, Līva Plociņa-Janova, Māra Botmane no *Sinfonietta Rīga* un Pēteris Trasuns no LNSO. Mūziķu ansamblis ekspresīvi un pārliedzinoši atskaņoja muzikālās intermēdijas, reti kļūstot par vienkārši ilustrējošu fonu. Jāsecina, ka svarīgāk izrādes veidotājiem ir bijis ar mūzikas palīdzību atspoguļot iedomātos Šostakoviča iekšējos pārdzīvojumus. Tātad, nevis atskaņot skaņdarbus no sākuma līdz beigām, bet izlases kārtībā atskaņot nepieciešamā rakstura skaņdarbus. Vispilgtāk šī pieeja skatuviski atklājās ainā, kad buto (japāņu kustību māksla) dejotājas Simona Orinska un Ieva Putniņa iespaidīgi ilustrēja Šostakoviča mūzikas stūrainību, disonanses, izmantojot tikai ķermeņa kustības un sejas izteiksmes.

Noteikti šī ir izrāde, kuru vēlētos vēlreiz noskatīties, jo ar vienu reizi nepietika, lai izprastu visus zemtekstus un atšķetinātu filozofisko vispārinājumu mezglu. Taču pārņem dramaturgam grūtības uztver un izprast izrādi būtu tikpat nāvējoši kā pārņem Šostakovičam “formālismu”.

2019. gada marts

Laura Švānberga,

muzikoloģijas 4. semestra studējošā

Aicinājums apmeklēt koncertu nevietā – koncerts izpārdots!

Latviešu simfoniskās mūzikas lielkoncerts Lielajā Ģildē 2019. gada 9. februārī

Bet noteikti jāizsaka aicinājums nepalaist garām to nākamajā gadā, jo šī, jau vairāk nekā desmit gadus ilgstošā tradīcija, ir aktuāls un nozīmīgs notikums latviešu simfoniskās mūzikas dzīvē. Savukārt nupat izskanējušais lielkoncerts kopumā bija ļoti saturīgs un lakonisks. Ierasto trīs profesionālo orķestru vietā, divi – Liepājas simfoniskais orķestris un un Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris (izpalika sākumā iecerētā Igaunijas

Nacionālā simfoniskā orķestra līdzdalība). Abus orķestrus diriģēja to mākslinieciskie vadītāji – Gintars Rinkēvičs un Andris Poga.

Labsirdīgus smieklus publikā izsauca koncerta vadītāja Oresta Silabrieža brīdinājums, ka Latvijas simfonisko mūzikas lielkoncertu apmeklējums spēj ietekmēt demogrāfiskās attīstības rādītājus Latvijā! (atsaucoties uz LR5 akcijā *Dod pieci!* izskanējušo kādas sievietes stāstu par divkārtēju ģimenes pieaugumu pēc lielkoncerta apmeklējuma). Lai vai kā, noteikti jāizceļ Oresta Silabrieža prasme kodolīgi raksturot skaņdarbu vēsturiskos un muzikālu kvalitāšu aspektus.

Koncerta pirmo daļu Liepājas orķestris iesāka ar nacionāla patosa pilno Alfrēda Kalniņa simfonisko tēlojumu *Latvija*. Skaņdarbu raksturo instrumentācijas krāsainība un solo tembru izteiksmības nepieciešamība. Tiesa, tā dažubrīd šķita pārāk *saplūdusi*, par maz spilgtuma.

Simfoniskā lielkoncerta pamatmērķis ir popularizēt Latvijas simfonisko mūziku, tās radītājus un arī izpildītājus. Šoreiz tika piesaistīta Kristīne Blaumane, izcilā latviešu čelliste, kas pierādījusi sevi gan kā soliste, gan kā Londonas Filharmoniskā orķestra čellu grupas koncertmeistare. Viņas izpildījumā Kristapa Pētersona *Otrās Liepājas koncerts* čellam un simfoniskajam orķestrim šķita gan tehniski, gan emocionāli sarežģīts – solista loma ir pāri stāvoša, ārkārtīgi maz laika atelpai. Brīžiem bija saklausāmi balansa trūkuma brīži, kad redzi – čells tiek spēlēts, bet solista *balss* pazūd orķestra dramatiski intensīvākajos, skaļākajos posmos. Ārkārtīgi efektīvu skaņu gleznu radīja neordinārie stīgu instrumentu spēles paņēmieni. Kopējais iespaids par skaņdarbu – ekspresionistisks, psiholoģiski niansēts. Rezinēti *tumšais* čella koncerts pēc Alfrēda Kalniņa romantiskās mūzikas valodas neviļus rosināja domu – vai programmas veidotāji turpina simtgades gadā vairākkārt aprobēto Latvijas valsts vēstures likteņgaitu muzikāli secīgu izklāstu?

Lindas Leimanes jaundarbs *Enantiomorphic Chambers* pārlicinoši apliecināja, ka klusums ir ārkārtīgi spilgts mākslinieciskās izteiksmes paņēmiens. Klusums, kurā klausītāji klausās ārkārtīgi saspringti. Šķietami lēnais, izstieptais mūzikas plūdums ievēl sevī. Tajā dominē linearitātes rezultātā veidojušās vertikālas saskaņas, to mija. Liela nozīme sonorikai, kā arī izmantoti aleatorikas tehniskie paņēmieni, lielākoties stīgu instrumentu grupā, kas atsauc atmiņā Kšištofa Penderecka *Raudas Hirosimas upuru piemiņai*. Šajā sakarā līdzība varētu būt arī *vizuālās partitūras* klātbūtnes sajūta. Nemanot pienāk skaņdarba beigas, bet gribas vēl paklusēt, gribas vēl pabūt tajā plašajā izplatījumā, gribas kā Roberta Smitsona tāda paša nosaukuma instalācijā *Enantiomorphic Chambers* (veidota no krāsota tērauda un spoguļiem, kuru specifiskā izvietojuma dēļ vērotājs neredz savu spoguļattēlu) neieraudzīt sevi un baudīt skaņas pēcgāršu.

Visnotaļ gaidītākais un varenākais vakara skaņdarbs – Tālivalda Ķeniņa (1919–2008) Koncerts pieciem sitaminstrumentālistiem un simfoniskajam orķestrim. Gaidīts, jo simfoniskie koncerti šādam solistu sastāvam nav latviešu simfoniskās mūzikas ikdienā, kā arī Ķeniņš savā simtgadē ir pelnījis iegūt patstāvīgu vietu uz Latvijas mūzikas skatuve. Fantastiska sitaminstrumentu ansambļa saspēle *Perpetuum Ritmico* (Guntars Freibergs, Elvijs Endelis, Mikus Bāliņš, Ernests Mediņš) un Elīnas Endzeles izpildījumā. Ķeniņa skaņdarbs pieprasa ļoti augstu savstarpējās saspēles līmeni, kas gan ne vienmēr izskanēja precīzi, kad solistu ansamblim pievienojās klavieres. Kopumā

mūzikas audumā ieslēptais, bet uz skatuves vizuāli jūtamais stereofoniskais skanējums kairināja skaņas uztveres receptorus. Tajā īpaši vēlētos izcelt fagota solo posmus, tik skaidri un izjusti. Skaņdarba noslēgums atgādināja trakojošu, taču darbībās perfekti saskaņotu skudru pūzni. Kopumā jāpiekrīt Elīnas Endzeles teiktajam: “vairāk tādu komponistu, kas tik lieliski pārzina sitaminstrumentus”.

2019. gada februāris

Rasa Roze,

etnomuzikoloģijas 7. semestra studējošā

"Uzvelc savas pastalas un ļaujies pārsteigumam!"

Recenzija albumam *Folk & great Tunes from Latvia* (CPL Music, 2018)

Albumu *Folk & great Tunes from Latvia* izdevusi vācu izdevniecība *CPL Music*, kuru, atsaucoties uz viņu pašu mājaslapā norādīto informāciju, 2010. gadā dibinājis Kristians Plīfke (*Christian Pliefke*) ar mērķi publicēt jaunu aizraujošu mūziku no visas pasaules, glavenokārt koncentrējoties uz tradicionālo un pasaules mūziku. Jāpiebilst, ka viņš līdzīgas izlases veltījis arī igauņu, norvēģu, somu mūzikai.

Interesants ir albuma tapšanas ceļš, kas arī īsumā aprakstīts bukletā – kā Kristians 2017. gada oktobrī devies uz pasaules mūzikas gadatirgu *Womex* un tur, par spīti pārsluotajam grafikam, iepazīties ar Latvijas Mūzikas Informācijas centra darbinieci Laumu Bērzu, kura piecās minūtēs iepazīstinājusi ar Latvijas tautas mūzikas šī brīžā

situāciju un uzdāvinājusi divus albumus – Latvijas Mūzikas informācijas centra sagatavoto tautas mūzikas ierakstu izlasi *Native Music. Traditional / Folk / World-music / Latvia* (2018) un *Auļu* un *Tautumeitu* albumu *Lai māsiņa rotājās*. Un kad beidzot pēc vairākiem mēnešiem viņam bija brīvs brīdis, lai šos albumus noklausītos – kā Kristians pats saka: ”Tas bija sākums nelielam mīlas stāstam”.

Albuma nosaukums tulkojumā nozīmē “Tautas mūzika un lieliskas melodijas no Latvijas”, kas arī lieliski ataino albuma saturu – sākot no tradicionālai mūzikai ļoti tuva un precīza izpildījuma beidzot ar pilnīgu jaunradi. Jāteic, ka sākotnēji izlasot albuma bukletu, nav skaidrs, ko tieši sagaidīt. Ievadā Kristiana Plīfkes apraksts par iepazīšanos ar latviešu tradicionālo un ne tik tradicionālo mūziku, turpinājumā Kultūras menedžmenta centra izdevniecības *Lauska* dibinātājas Dainas Zalānes neliels ievadošs apraksts par Latvijas tradicionālās mūzikas ainu – kas ir latvieši, kas tiem svarīgs, kā sākoties atmodai attīstījusies tautas mūzikas kustība un kā tā iedvesmojusi dažādu mūzikas stilu attīstību. Visskaidrāk gaidāmo atklāj Dainas pēdējais teikums: "Jūs dzirdēsiet dažādus stilus - no ļoti tradicionālas autentiskas dziedāšanas līdz mūzikai, ko mēs saucam par pasaules mūziku ar Latvijas pieskārienu."

Izdevums veidots kā dubultalbums – pirmajā kompaktdiskā iekļauti divdesmit skaņdarbi, bet otrajā – 21. Rodas iespaids, ka Latvijas tradicionālās mūzikas aina ir tik dažādīga, ka nav spēts vienā albumā iekļaut visu tās grupu dažādību un daudzumu, tomēr pārsteidzoši ir tas, ka abu albumu mākslinieku saraksts ir gandrīz identisks, atšķiroties tikai ar vienu grupu. Acīmredzot šīs izvēlētās grupas producentam tik ļoti patikušas, ka viņš nespējis atturēties neieliekot pa vairākām dziesmām no katras – kas protams priecē un, jāteic, gala rezultātā arī attaisnojas, jo katrai grupai izvēlētas ļoti atšķirīgas dziesmas.

Albuma bukletā katram skaņdarbam pievienots attēls ar skaņdarba oriģinālā albuma vāciņu un interneta saiti, kur meklēt informāciju tālākai grupas izpētei. Ļoti patīkami, ka katram skaņdarbam norādīts vārdu un kompozīcijas autors, tādējādi ļaujot izprast, kas tad ir patiesi tradicionāls un kas jaundarbs. Pārsteidzoši gan, ka ne visiem skaņdarbiem šī informācija ir korekta, piemēram, skaidri dzirdami apdarinātam skaņdarbam ar basģitāras pavadījumu norādīts, ka tas ir tradicionāls (*trad.*). Arī šis būtu vesela pētījuma cienīgs jautājums – kas tieši ir ticis domāts, norādot pie autorības šādu saīsinājumu. Vai tas ir precīzi “viens pret vienu” iedziedāts un iespēlēts pēc teicēja parauga? Tikmēr citam skaidri tradicionālam *a cappella* dziedājumam klāt pierakstīts komponists. Iespējams, šāda kļūda radusies, jo nekorekta informācija norādīta jau skaņdarba pirmavotā.

Katrā ziņā skaņdarbi izvēlēti ļoti interesanti un daudzveidīgi, spilgti un krāsaini, no Ciblas folkloras kopas *Ilža* līdz tādām jau pasaules slavu ieguvušām grupām kā *Auļi*, *Ilģi* un *Tautumeitas* un gluži jaunām arī man iepriekš nedzirdētām grupām kā *Kanisaifa*, *ZeMe* un *Austrumkalns*. Manuprāt, vēl labākam – plašākam un dažādākam – iespaidam varēja tikt izvēlēts vēl dažādāks grupu klāsts, iekļaujot arī kādu etnogrāfisko ansambli, kapelu un varbūt pat teicēju ierakstu. Citādi tomēr nedaudz nomācošā pārsvarā ir postfolklorā un pasaules mūzika. Tomēr es domāju, ka mēs varam būt lepni, ka mūsu tautas mūzika liekas gana saistoša un interesanta pasaulei, lai to kāds entuziastisks izdevējs publicētu Vācijā un atklātu kaut vai tikai nelielu daļiņu no visas latviešu mūzikas ainās – bet tomēr ļoti spilgtu! Katrā ziņā kompakts savu misiju pilda – arī es ieguvu jaunu grupu, ar ko

iepazīties – *ZeMe* (Laima Jansone un DJ Monsta) – mans šī albuma absolūts favorīts ar skaņdarbu “Bumbulēt”.

P.S. Pirmie 50 albuma pircēji dāvanā saņēma arī pastalu pāri un, kā Kristians ievadā raksta: “Put on your Pastalas, and let your self be surprised!” (tulk.: Uzvelc savas pastalas un ļaujies pārsteigumam!)

2019. gada janvāris

Ilze Cepurniece,

etnomuzikoloģijas 7. semestra studējošā

Kamēr vien gliemeži skrien...

Imanta Kalniņa dziesmu programmu *Kamēr vien gliemeži skrien*.

Daumants Kalniņš, Kaspars Zemītis. 2018. gada 19. oktobrī mūzikas namā *Daile*.

“Ir radušies tik daudzi mūzikas stili un novirzieni, ka to sintēze mūsdienu pasaulē ir neizbēgama”, tieši šie Dumanta Kalniņa teiktie vārdi kādā 2016. gada intervijā nepameta manas domas visu koncerta laiku. Runa ir par Imanta Kalniņa dziesmu koncertuzvedumu *Kamēr vien gliemeži skrien*, kuru veidojusi režisore Māra Ķimele, bet galvenā muzicēšanas loma piešķirta Daumantam Kalniņam (balss, oboja, klavieres) un Kasparam Zemītim (ģitāra, balss). Pirmais, kas liecina, ka koncerts neliks vilties, ir fakts, ka pirmatskaņojums noticis 2016. gadā un līdz pat šim brīdim, 2018. gada 19. oktobrim, koncertuzvedums regulāri tiek rādīts atkal un atkal, pulcinot pilnu zāli ar klausītājiem. Tātad – pieprasījums un cilvēku atsaucība ir ievērojama, arī biļetes tiek izpirktas ātri.

Koncerts, man par izbrīnu, notiek nelielā zālē. Tas rada ļoti personīgu, nepastarpinātu emocionālo kontaktu starp māksliniekiem un publiku. Atzīšu, ka šoreiz tas patiešām bija koncerta ieguvums, ņemot vērā mākslinieku brīvo komunicēšanu ar publiku, Imanta Kalniņa netiešo klātbūtni caur projektora gaismu, uzdodot publikai, es teiktu,

dziedinošus un dvēseliski terapeitiskus jautājumus par laikmetu, laika ritējumu. Komponists negaida atbildes, tās mēs neesam atbildējuši paši sev – šķiet, tāds ir vēstījums.

Pirmais, ko iedomājos, izdzirdot koncerta sākumā melodiju no kinofilmas *Sprīdītis* un tai bez pārtraukuma sekojošo dziesmu *Jau ziediem rotātas pļavas*, ir abu mūziķu lielā pieredze akadēmiskās un neakadēmiskās mūzikas laukā, kas brīnišķīgi sintezējas uz skatuves un rada kvalitatīvu, kā arī ļoti krāsainu muzikālo sniegumu. *Jau ziediem rotātas pļavas* esam raduši dzirdēt kora izpildījumā, taču, jāsaka, ka Daumanta Kalniņa dziedājumā un spēles paņēmieniem dažādajā ģitāras pavadījumā netrūkst tikpat daudz krāsainas faktūras un balsu saspēļu kā kora izpildījumā.

Režisore Māra Ķimele bija lieliski veikusi savu uzdevumu, veidojot režiju koncertam. Man pat gribētos to saukt par teatrālu koncertuzvedumu, jo katrai dziesmai bija stāsts, ko mūziķi izstāstīja, netrūka joku, komunikācijas ar publiku un pat dzejas lasījumu. Mūziķi brīvi pārvietojās pa skatuvi, kā arī savu teatralitāti izpaua, iejuzdamies dziesmu tēlos. Pārsteidzoša bija dziesmu atlase, – tik daudz nedzirdētu Imanta Kalniņa dziesmu! Starp tautā iemīļotām dziesmām tika atskaņotas arī mazāk zināmas un vispār nedzirdētas melodijas. Arī to emocionālais spektrs – no domīgām, intīmām līdz pat rotaļīgām un bezbēdīgām. Liels bija pārsteigums, kad abi mūziķi akadēmiskā manierē *a cappella* uzsāka dziesmu *Lai nomirst visi pesimisti*, kas izraisīja skaļus smieklus no publikas puses, jo, protams, arī aktieriskā meistarība abiem māksliniekiem ir smalki atstrādāta.

Koncerta tituldziesma *Kamēr vien gliemeži skrien*, man par pārsteigumu, izskanēja ļoti dabiski un nesamāksloti, bez virtuozitātes ģitārspēlē, kas arī nebija nepieciešama. Vienkārši un sirsnīgi, atklājot dziesmas patieso jēgu.

Mazs piliens darvas medus mucā ir jautājums par klavieru izmantošanas nepieciešamību. Tieši brīžos, kad Daumants Kalniņš apsēdās pie instrumenta (un šādu brīžu nebija daudz, ja nemaldos, tikai trīs dziesmās), šķiet, izgaisa mirkļa burvība un tik ļoti emocionālā saikne ar skatītājiem. Klavieru *pamatīgums* šajā reizē man negāja kopā ar ģitāras trauslumu un izsmalcināto dziedājumu.

Noslēdzot savas pārdomas, nespēju rast atbildi uz jautājumu, vai šis bija *vieglās mūzikas* koncerts, protams, atceroties to, ka abi mūziķi lieliski pārstāv gan akadēmiskās, gan populārās mūzikas lauciņus. Vai šis bija koncerts, kas domāts kā atslodze pēc garas darba dienas? Nezinu. Jā, Imanta Kalniņa melodijas ir tautā mīlētas, dziedātas, taču šis koncerts parādīja tās pavisam citā krāsainībā, gaismā un kvalitātē. Un, tomēr joprojām pati nespēju rast atbildes uz Imanta Kalniņa uzdotajiem jautājumiem. Tātad tik *viegls* tas nemaz nebija...

2018. gada novembris

Laura Švānberga,

muzikoloģijas 3. semestra studējošā

Uz pili skatīties kino

Metjū Bārlijs, "Sinfonietta Rīga" publicitātes foto

25. oktobra vakarā VEF Kultūras pils Lielajā zālē Normunda Šnē vadībā izskanēja koncerts *Sinfonietta Rīga un Metjū Bārlijs*. Koncerta programma atgādināja *Sinfonietta Rīga* 2017./2018. gada ziemas sezonas noslēguma koncerta tuvu radnieku – iesildīšanās ar Haidna simfoniju, slavens un iemīļots solists (iepriekš jauns un daudzsološs solists) un tas pats Džona Adamsa skaņdarbs apvienojumā ar mēmo kino.

Atverot koncerta programmu nelielu pārsteigumu radīja Haidna 104. simfonija – nevienā koncerta afišā vai preses relizē tā pat ar pušplēstu vārdu netika minēta. Uz vispārējās laikmetīgās mūzikas fona (pārējie skaņdarbi radīti pēdējo 30 gadu laikā) tā šķita kā “brīvprātīgais piespiedu darbs” – muzikāli baudāma un skaista, taču ne īsti iederīga. Jau ar pirmajām orķestra ievada fanfarām radās jautājums – kur paliek skaņa? Šķiet, ka līdz klausītājam *ff* vietā atnāk pieticīgs *f*! Lielā zālē nav līdz galam akustiski piemērota kamermūzikas atskaņošanai - pat ar orķestra apskaņošanu skaņa iestrēgst starp orķestri un klausītāju. No šīs simfonijas meistarīgās interpretācijas īpaši vēlos izcelt 2. daļu – tās smalkums, niansētās pauzes un kontrasti lieliski atklāja orķestra spējas, taču arī šeit koka pūšaminstrumentu solo posmi paliek vairāk fonā.

Čellists Metjū Bārlijs radio intervijā atklājis, ka Heinca Karla Grūbera *Koncertu čellam un orķestrim* viņš atskaņos trešo reizi savā dzīvē un par šādu iespēju ir ļoti priecīgs, jo šis skaņdarbs koncertrepertuārā parādās reti. Apjomīgs, koncentrēts un sarežģīts, taču vienlaikus arī vienā emocionālajā noskaņā ieturēts, attīstībā statisks. Pieteikts kā ļoti grūti izpildāms opuss, kur izmantota lēkāšana pa dažāda reģistra notīm, milzīga amplitūda, dubultnotis, flažoleti un citas tehniskas grūtības. Kopumā ļoti daudzslāņaina mūzika, kas rada vēlmi vispirms iedziļināties partitūrā, lai pēcāk varētu to izbaudīt. Izpildījums šķita nedaudz stīvs, neaizrāva ar solista un orķestra saspēli - brīžiem likās,

ka uz skatuves eksistē divas atsevišķas vienības, kas tūri labi jūtas esot paralēli viena otrai, ieturot nelielu distanci.

Koncerta otrās daļas enerģiski aktīvie skaņdarbi pamodināja arī blakus sēdošo kungu, kurš līdz šim izmisīgi komiski centās noturēt paceltu galvu pret skatuvi. 2014. gadā *Sinfonietta Rīga* pirmatskaņoja Jēkaba Jančevska *Trakās dienas* Ziemassvētkiem veltītā koncertā decembra sākumā, 2016. gadā ar šo skaņdarbu iepazīstināja skolu jauniešus koncertu cikla *Mūzika Tev* ietvaros aprīļa beigās, 2018. gadā tas izskan VEF Kultūras pilī. Gribas secināt, ka šis, visnotaļ ironiskais un suģestējošais skaņdarbs, iepaticies orķestrim un tas arī pietāv un labi skan. Protams, var teikt, ka akciju, atlaižu un peļņas laiks nekad nav beidzies, taču šī skaņdarba izvēle oktobra beigu koncertam atgādināja pirmo lielveikala apmeklējumu pēc Latvijas valsts svētkiem, kad ļaudis ļoti priekšlaicīgi sāk sagatavot lielajam ziemas jampadracim. Vai nav nedaudz par agru?

Koncertu noslēdza Džona Adamsa opuss *Fearful Symmetries (Baisā simetrija)*, kur apvienojas asprātīgi harmoniski un tembrāli salikumi, niecīgs tematiskais materiāls un simetriska struktūra. Šo skaņdarbu pavadīja Žeroma Boska veidotā kinofilma – leģendārās ekrānzvaigznes Bastera Kītona neveiklāko, smieklīgāko, muļķīgāko filmu fragmentu kompilācija. Jāsaka, ka šādām izpriecām VEF Kultūras pils lielā zālē īpaši piemērota – milzīgais ekrāns un orķestra pastiprinājums ar saksofonu kvartetu un sintezatora skaņām, beidzot piepildīja zāli un ļāva justies gluži kā kinoteātrī. Gan pati filma, gan mūzika ir ārkārtīgi intensīva un suģestējoša, reizēm, pilnīgi apstulbstot no redzētā, sanāca pievērsties tikai ekrānam, mūzikai kļūstot par dramaturģisku spriedzes kāpinātāju. Labprāt noskatītos un noklausītos vēlreiz, bet nu jau zinot sižetu un stāstu, lai novērtētu skaņas un attēla mijiedarbību.

Kopumā koncerts skaists un izdevies, ļoti bagātīgs un iespaidiem pilns. Man gan Kultūras pils ir un paliek Kultūras nams ietērpts skaistās drānās, kas raisa asociācijas ar tautas deju mūziku, kupliem brunčiem un neviltotu jautrību.

2018. gada oktobris

Anna Marta Burve,

muzikoloģijas 3. semestra studējošā

Kā gribētos to dzirdēt lielākā zālē!

JVLMA sezonas atklāšanas koncerts 2018. gada 28. septembrī

Priecāties un gaviļēt var diriģents, solisti, mūziķi un klausītāji. Ar vērienu izskanējis JVLMA simfoniskā orķestra pirmais 2018./2019. gada sezonas koncerts. Skaistā balansā koncerta programmu krāsoja divi latviešu un divi ārzemju komponistu darbi. Labās garšvielas šķietami aizņemtas no *Latvijas Koncertu* receptēm: kaut kas klasisks, kaut kas mūsdienīgs, kaut kas daudziem labi zināms. Tas nostrādāja. Zālē brīvu vietu nebija. Arī papildus saliktie krēsli gar zāles sienām bija sagaidījuši savu vakara pavadoni. Savu vakara pavadoni gaidīja arī JVLMA simfoniskā orķestra mūziķi. Pie diriģenta pulsts stājās jaunais JVLMA simfoniskā orķestra mākslinieciskais vadītājs **Kaspars Ādamsons**.

Karla Marijas fon Vēbera uvertūra operai Oberons bija pirmais sveiciens klausītājiem no orķestra puses. Skaisti, delikāti un tehniski nostrādāti – piemēram, man savā koncertu apmeklējumu pieredzē tiešām pirmo reizi bija patīkami klausīties Vēbera mūziku. Tā Latvijā varētu notikt biežāk: atnāc uz koncertu un no sirds izbaudī orķestra skanējumu. Radās ideja par terminiem “liela vijole”, “liels čells”, “milzīgs kontrabass”, jo patiesi – klausoties orķestrī bija sajūta, ka vijoļu grupā spēlē nevis daudz vijoļu un katrai savs īpašnieks, bet gan viena liela vijole, viens visaptverošs instruments. Līdzīgi ar pārējām instrumentu grupām, tieši tik organisks bija orķestra skanējums. Te nu jāliek roka uz katra mūziķa pleca un jāsaka: var dzirdēt, ka grupu darbi ir labi nostrādāti. Malači!

Pētera Plakida Vēl viena Vēbera opera klarnetei un orķestrim bija ļoti laba tematiskā arka attiecībā pret iepriekšējo skaņdarbu, kas recenzentu kā topošo muzikologu no domas vien par to joprojām turpina priecēt. Šeit komponists ir apvienojis operas un koncerta žanru, kurā netrūkst romantiskās operas citāti (no operu uvertūrām *Burvju flauta*, *Oberons*, *Eiriante*, arī no Trešās klavierosonātes, *Briljantā rondo* u.c.), klišejas, alūzijas un vispārēja ironija. Solo klarnetei tiek piešķirta galvenā – operas primadonnas – loma. To ļoti veiksmīgi iemiesoja JVLMA 1.semestra studente

Laima Ratniece-Miltiņa. Dinamiski, muzikāli un no sirds – kāds prieks un lepnums par mūziķi, kas debitē uz skatuves kā soliste jau savā pirmajā studiju mēnesī! Diriģenta ogles melnie mati un solistes ugunīgi sarkanie skaņdarba tēlu un krāsu padarīja divtik spēcīgu. Tie atspīdēja un lāsoja prožektoru gaismās, mūzikas piesātinātajā laiktelpā gluži tāpat, kā pierakstītās skaņas Plakiža ironiskajā, nedaudz sentimentālajā un ļoti teatrālajā skaņdarbā. Jāuzteic Laimas acīmredzamā muzikalitāte. Klarinetes skaņa brīnišķīgi saplūda ar orķestra kopskaņu, tā bija nostrādāta un izteismīga. Jāuzslavē arī mūziķes teatralitāte – bija patīkami ne tikai klausīties, bet arī skatīties, jo skatuviskais šarms Laimas kustībās un sejas izteismēs ir ļoti spilgts. Domājams, ka šis ir ļoti labs atspēriena punkts jaunajai solistei. Tā turpināt!

Koncerta otrajā daļā skanēja **Jura Karlsona kantāte Magna opera Domini.** Kompozīcija balstīta uz 110. psalmu, kura vārdi – *Lieli ir tā Kunga darbi*. Sākotnēji darbs tika rakstīts lielam zēnu korim un ērģelēm, bet 28. septembra koncertā tas krāšņi, spēcīgi un apgaroti izskanēja savā otrajā redakcijā – jauktajam korim, solistiem un simfoniskajam orķestrim. Kompozīcija lieliski iederējās programmas kopskatā, liekot aizdomāties par katra cilvēka garīgajām vērtībām.

Koncerta pēdējais skaņdarbs, gluži tāpat, kā klasiskā koncerta fināla daļa, bija spridzeklītis ar lielu devumu enerģijas un virtozitātes – skanēja **Ludviga van Bēthovena Fantāzija dominorā klavierēm, korim un orķestrim.** JVLMA simfoniskais orķestris un jauktais koris turpināja spīdēt savā izpildījumā. Ja no tik lielas un tehniski sarežģītas programmas viscaur koncertam jaunos mūziķus bija pārņēmis nogurums, tas absolūti nebija manāms. Savu uzdevumu izpildītāji veica brīnišķīgi. Svarīgs tēls šajā plejādē bija arī solists **Andrejs Osokins.** Pianista tehnika, talants un skatuviskais šarms ir nenoliedzams. Bet, šķiet, šoreiz izvēlētais muzicēšanas veids provocēja to uztvert dažādi, arī kā ar pārāk teatralu un pompozu piesitienu. Manuprāt, tik meistarīgi nodauzītas klavieres nebija dzirdētas ilgi. Viscaur skaņdarbam fantāzijai uz *urrā* pulsēja muzikālā motīva pirmuzmetums Devītās simfonijas slavenajai *Oda priekam*. Publika bija sajūsmā. Šai brīdī es gan vēlējos no kabatas izvilkēt lapiņu ar senu ticējumu: kas par daudz – tas par skādi. Pēc tik vērienīga koncerta ar tik vērienīgiem skaņdarbiem un vērienīga izpildījuma varētu būt arī tā, ka galīgi negribas dzirdēt trīs piedevas pēc kārtas (Mocarta *Turku maršs*, Bēthovena fantāzijas noslēguma atkārtojums ar orķestri, Šūberta *Muzikālais moments* faminorā). Protams, ja esi pagatavojis zemeņu pudiņu, tu vēlies to saviem ciemiņiem pasniegt. Tomēr reizēm ir vērts padomāt, vai maz tavi ciemiņi to pudiņu varēs apēst, ja pirms tam jau ir nobaudījuši torti *Cielaviņa*.

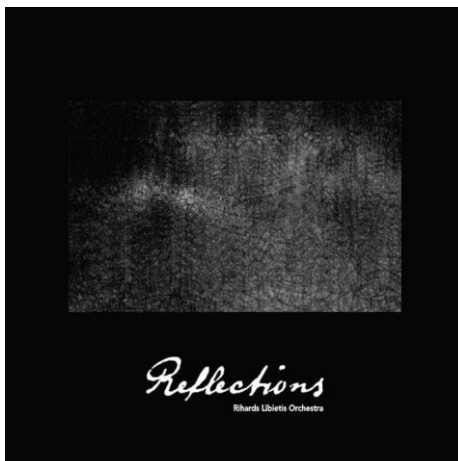
JVLMA simfoniskā orķestra, jauktā kora un mākslinieciskā vadītāja Kaspara Ādamsona sniegums 28.septembra vakarā bija izcils. No sirds orķestrim novēlu šajā sezonā kāpt tik uz augšu, jo atklāšanas koncerts ir uzstādījis ļoti augstu latiņu. Tik augstu, ka vairākas reizes koncerta laikā nodomāju: kā gribētos šo visu dzirdēt lielākā zālē!

2018. gada oktoris

Laura Švānberga,

muzikoloģijas 3. semestra studējošā

Refleksija par *Reflections*

Rihards Lībietis Orchestra albuma prezentācijas koncerts Rīgā, *Tallinas Pagalmā*
2018. gada 22. septembrī

Akustiskās mūzikas kvintets *Rihards Lībietis Orchestra*, kas savu individuālo stilu veido apvienojot dažādus populārās mūzikas žanrus, nācis klajā ar jaunu minialbumu (EP) *Reflections*, kas iezīmē jaunu šķautni grupas darbībā – līdz šim pazīstami kā instrumentālās mūzikas pārstāvji, tagad īstenojuši sadarbību ar zināmiem Latvijas dziedātājiem, kā Goran Gora, Anneli Arro, Oskars Stolse-Semerovs, Kristine Praulina un Ervīns Ramiņš. Projekta ietvaros tapušas piecas dziesmas un to videoklipi – piecas refleksijas.

Lai izprastu šī albuma un koncerta konceptu, ir jāsaprot, kas īsti ir refleksija. Fizikā tā ir staru atstarošana, bet tīri filozofiski – apcere, pārdomas, norise, kuras laikā cilvēks iedziļinās sevī un apzina savu rīcību. Paši mūziķi skaidro, ka “melodijas dzimst tādā kā spēlē, kur notiek šī ideju, sajūtu, domu atstarošanās starp iedvesmas enerģiju, mūzikas kolēģiem, pasauli un tā tālāk. Šis albums ir refleksija par mūzikas un dzīves mīlestību.” Saprotot konceptu, vairs nešķiet, ka kopējo mierpilno noskaņu izjauktu blūza grūtsirdīgais piesitiens dziesmā *No Time To Play*, tieši otrādi, manuprāt, šis albums ir ļoti personisks pašam Rihardam Lībietim, jo tajā iekļauti mūzikas stili, kas vienmēr ir bijuši tuvi un cilvēki, ar kuriem ir veidojusies īpaša saite, sadarbība.

Uz albuma prezentācijas koncertu *Tallinas Pagalmā* devos 22. septembra vakarā, jāpiebilst, ka mūziķi nepamatoti nebija rēķinājušies ar tik lielu klausītāju pulku, kā rezultātā telpa bija ļoti pieblīvota un, lai arī cik ļoti koncentrējos, bet uzmanību novērsa klausītāji, kas ar pūlēm mēģināja kaut kur izspraukties un iespraukties.

Koncerts iesākās ar Riharda Lībieša un bundzinieka Matīsa Repša improvizāciju, kā pēcāk atzīst paši mūziķi – bija sarunājuši, kā sāks un kā noslēgs skaņdarbu, taču viss, kas skanēja pa vidu, bija tā brīža sajūtas, ko sniedza vieta, vide un klausītāji. Jāsaka - improvizācija bija negaidīti intensīva, pat nedaudz agresīva, mērķtiecīgi disonanta,

iespējams, tā atspoguļoja publikas nepacietību dzirdēt jauno albumu vai arī mūziķu elektrizēto satraukumu par sekojošo prezentāciju.

Turpinot instrumentālās mūzikas ievadu, nākamajam skaņdarbam pievienojās pārējie *RL Orchestra* dalībnieki – basists Toms Lipskis, čelliste Erna Daugaviete, taču piekto grupas dalībnieku, ģitāristu, Gintu Smuko, šajā koncertā aizvietoja Svens Vīlsons. Pārāk izbaudīt šo numuru neizdevās, jo galvenais melodiskais materiāls uzticēts čellistei, kuras sniegumu varēja novērtēt vien vizuāli – līdz klausītājiem sabalansēts kopējais skanējums nonāca vien skaņdarba izskaņā. Diemžēl arī neizdevās uztvert jaunā albuma dziesmu *Changes*, ko izpildīja Anneli Arro, jo dziedātājas smalkā un vieglā balss palika orķestra fonā.

Kopumā sekoja ļoti brīva albuma prezentācija – pirms katras dziesmas pāris ievadvārdi par tās tapšanu, ideju un nozīmi. Kā bonusa skaņdarbs izskanēja spēcīga mīlas balāde Kristīnes Prauliņas izpildījumā. Neatbildēts jautājums palika, kādēļ koncerta dziesmu secība, raugoties uz albuma dziesmu secību, bija vēžveida? Iespējams, kādam no dziedātājiem bija jāsteidzas, bet, varbūt noslēgt koncertu ar emocionāli visjaudīgāko dziesmu *To Carry On*, šķita saprotamāk.

Koncertu vērtēju kā saturīgi bagātu, emocionāli koncentrētu un muzikāli pārdomātu. Es, un domāju, ka arī daudzi citi klausītāji, saņēmu spēcīgu pozitīvu un mīlestībā stiprinātu enerģijas devu, devos tālāk atslābuma un reizē uzbudinājuma sajūtu piepildīta, tas bija skaisti un satraucoši!

2018. gada septembris